

A népek barátságának szolgálatában

Amikor azzal kerestem fel a már 68. életében járó **Bátky Zoltánt**, a Szegedi Tervező Szövetkezet könyvtárosát — aki még most is fiatalos lelkesedéssel, fáradhatatlanul végzi azt a húsz évvel ezelőtt elkezdett honismereti és történelmi kutatómunkát, melynek eredménye az általa összeállított sok-sok képből és szövegből álló fotókiállítások anyaga —, hogy lapunkban meg szeretném emlékezni a népek barátsága érdekében végzett húszéves önzetlen munkájáról, élénken tiltakozott. Azt mondta: ne órola írjunk, hanem a segítőitársairól, a **Márta József** irányítása alatt álló **Szegedi Tervező Szövetkezet**, a **Szegedi Bórdíszmű Ipari Szövetkezet** és a **Szegedi Nyomda szocialista brigádjairól**, akikkel társadalmi munkában végezték a kiállítások anyagának kiállítását.

Amikor az 1977-ben, a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulójára rendezett kiállításáról érdeklődtem, **Bátky Zoltán** elmondta, hogy ennek az ötlete **Tóth Bélától**, a Somogyi-könyvtár igazgatójától származott. Azt azonban nem említette, hogy ő akkor már 13 éve foglalkozott honismereti, testvérmegyei és testvérvárosi kutatásokkal, ezek eredményeire figyelt fel **Tóth Béla**, és ezért kapott megbízást a kiállítás megrendezésére. A kiállítás anyaga 60 tablón, 324 képen és 54 oldalnyi kísérő szöveggel felelt az I. István király korától napjainkig eltelt idő alatt a

magyar és ukrán nép kapcsolatait, közte a **Csongrád megye és Odessza terület**, valamint **Szeged és Odessza** testvérvárosok történelmi kulturális és gazdasági eredményeit, mely egyben az első magyar nyelvű feldolgozása is volt ennek a témakörnek. A kiállítás anyaga több magyar és orosz nyelvű albumba foglalva is elkészült, melynek orosz nyelvű változatát áadták az akkor nálunk járt odesszai delegációnak, a magyar nyelvű változatot pedig a Csongrád megyei pártbizottságnak. A kiállítás anyagát a megye több városában, iskolákban és művelődési otthonokban, valamint Budapesten a Szovjet Tudomány és Kultúra házában is bemutatták.

Bátky Zoltán szerényen elhallgatta, hogy ezért a munkáért a Magyar-Szovjet Barátságért kitüntetés arany fokozatát kapta, a legtöbbet segítő szocialista brigádok pedig az Országos Békatanács kitüntető oklevelét.

A következő nagy sikerű közös munka a Csongrád megye és a jugoszláviai Vajdaság testvérmegyei és testvérvárosi kapcsolatainak feldolgozása, a **Csongrád megye — Vajdaság** című, magyar-délszláv kapcsolatokat bemutató kiállítás volt, mely a Magyarországi Délszlávok Demokratikus Szövetsége 1978-ban megrendezett VIII. kongresszusának tiszteletére készült el, és azóta is több városban bemutatták. Ennek a kiállítás anyagnak a bemutatását a Magyar UNESCO Bizottság is felkarolta, és az

1980. december 19-én kelt MUB/209—1980 sz. levelében közölte, hogy a kiállítás anyagának bemutatását támogatja a magyarországi UNESCO asszociált iskolákban is. Így került sor a JATE Ságvári Endre Gyakorló Gimnáziumban az újabb kiállításra, amelyről a Magyarországi Délszlávok Demokratikus Szövetsége hetilapja, a *Narodne Novine* 1981. április 2-i ünnepi számában közölt fényképpel illusztrált részletes beszámolót.

A kiállítás 94 tablója 11 témakört ölelt fel, kezdve a két nép történelmi kapcsolataitól a jelenkori testvérmegyei és testvérvárosi kapcsolatokról kialakulásáig, bemutatva a magyarországi délszláv nemzetiség és a vajdasági magyar nemzetiség történelmi, irodalmi és művészeti tevékenységét, mellyel a gyakorlatban bizonyítható a két nemzetiség híd szerepének megvalósulása. Ez a kiállítás anyag azóta néhány tablóval még szaporodott, és az idén elkészült a szerb nyelvű fordítása is, hogy ha az anyagi körülmények lehetővé teszik, a szélesebb tömegek számára is megismerhető legyen.

Amikor az anyagiakról beszélünk, feltétlenül dicsérnünk kell a Csongrád megyei tanácsot, mely intézmény a kiállítások megrendezéséhez az anyagi támogatást biztosította, és reméljük, hogy a jövőben is a lehetőségekhez mérten vállalja a mecénás szerepét. Itt kell még megemlíteni a Hazafias Népfrent, az Or-

szágos Békatanács, a megyei pártbizottság, a Magyarországi Délszlávok Demokratikus Szövetségeinek legmesszebbmenő erkölcsi támogatását és szaktanácsait, a JATE különböző tanszékeinek tudományos munkáját az írásos anyag lektorálásában, valamint a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola orosz nyelvű fordítói munkáját, tevékenységét.

Az ilyen jellegű kutatások szükségessé teszik a külföldi intézményekben fellelhető dokumentumok feltárását is, melynek során tapasztalható volt az a nagyfokú megbecsülés, mellyel a Vajdaságban viseltetnek Csongrád megye iránt, mely a megyék között a legtöbb külföldi kapcsolatot építette ki, ezzel is bizonyítva azt a tételt, hogy a szomszéd népek kulturális értékeinek tisztelése, feltárása és bemutatása milyen nagy hálással van a gazdasági együttműködésre is, ami mindkét nép hasznára válik. A feltáró munka során nagy segítséget kaptunk a **Szabadkai Városi Könyvtár**, mint a **szegedi Somogyi-könyvtár** testvérvárosának tudományos munkasportjától, **Nikola Knezevity** igazgató, **Szentgyörgyi István** és **Kunkin Zsuzsanna** könyvtárosok személyében, **Milán Dubajty**tól, a Szabadkai Történelmi Levéltár igazgatójától, **Urbán János**tól, aki író, költő és műfordító, valamint az **Életjel** könyvek alapító szerkesztője, **Szilágyi Gábor** festőművész, aki a Szabadkai Képzőművészeti Találkozó nevű intézmény igazgatója és a Vajdasági Képzőművészek Egyesületének elnöke, **Tripolszki Géza**tól, a zentai „**Thurzó Lajos**” Közművelődési Oktatási Központ műzeumi részlegének igazgatójától és munkatársától **Kulcsár Veronikától**, valamint a Zentai Történelmi Levéltár kutatósportjától, **Tóth Istvántól**, az adai „**Szarvas Gábor**” Könyvtár vezetőjétől, **Ádor Pál**, **Ipacs József** és **Brindza Károly**tól, akik a Vajdaság Dolgozó Népe Szocialista Szövetsége Topolyai Választmányának munkatársai, valamint **Lazar Csucsity**tól, az Újvidéken székelő „**Matica Srpska**” könyvtárástól. Ebből a fől soroláshoz is érzékelhető, mennyi külföldi utazás és tárgyalás szükséges egy kiállítás anyag külföldi dokumentumainak és képanyagának megszerzéséhez.

Bár **Bátky Zoltán** állandóan hangsúlyozza, hogy munkája csak a segítőitársakával együtt lehet eredményes, tudjuk, hogy ebben az együttesben ő a kar-mester. **Berkes Ákos**

MÉ? HOL? MIKOR?

1984. NOVEMBER 6., KEDD — NÉVNAP: LÉNÁRD
A Nap kel 6 óra 35 perckor, és nyugszik 16 óra 20 perckor.
A Hold kel 15 óra 40 perckor, és nyugszik 3 óra 55 perckor.

VIZÁLLÁS
A Tisza vízállása Szegednél hétfőn plusz 111 cm (árado).

SZÁZÓT EVE
született Varga Jenő (1879—1964), a magyar és a nemzetközi munkásmozgalom, a marxista közgazdaságtudomány kiemelkedő alakja, politikus, egyetemi tanár. A Szovjetunió Tudományos Akadémiája tagjává választotta, s 1927-től 1947-ig a moszkvai Világpolitikai és Világpolitikai Intézet igazgatója volt. 1959-ben Lenin-renddel, 1963-ban Lenin-díjjal tüntették ki. Munkáit sok nyelven — néhány könyvét magyarul is — megjelentették.

SZÁZ EVE
született Germanus Gyula (1884—1979) egyetemi tanár és író, világhírű orientalista, a keleti arab, hindu stb.) kultúrák tudósa.

HETVENÖT EVE
halt meg Madarász László (1811—1909) ügyvéd, politikus, a 48-as szabadságharc egyik legradiálisabb vezetője, a Honvédelmi Bizottmány tagja.

MOZIK
Vörös Csillag: délelőtt 10, délután negyed 4, fél 6 és háromnegyed 8 órakor: Harctéri regény (színes szovjet, 14 éven felülieknek).

Fáklya: háromnegyed 3 órakor: Neven: Senki (színes, m. b. olasz-francia-NSZK western, III. helyárral), negyed 6 és fél 8 órakor: Szület (színes, m. b. csehszlovák).

Filmteka (MTESZ-székház, Kigó u. 4.): Ballada a katonáról (szovjet, este 6 órakor).

ÜGYELETES
GYÓGYSZERTÁR
Klauzál tér 3. sz. (13/57-es) este 8 óráig reggel 7 óráig. Csak sürgős esetben.

BALESETI, SEBESZETI ÉS UROLÓGIAI FELVÉTELI ÜGYELET
Ma a balesetet szenvedett személyeket Szegeden az Idegsebészeti Klinika (Pécsi u. 4.) veszi fel, sebészeti és urológiai felvételi ügyeletet a II. Kórház (Tolbuhin sgt. 57.) tart.

GYERMEKORVOSI ÜGYELET
Munkanapokon 13 órától másnap reggel fél 8 óráig, szombaton, vasárnap és munkaszüneti napokon reggel fél 8 órától másnap reggel fél 8 óráig a Lenin krt. 20. szám alatti körzeti gyermekorvosi rendelőben történik a sürgős orvosi ellátása.

EJSZAKAI ORVOSI ÜGYELET
Este 7 órától reggel 7 óráig a felnőtt lakosság részére: Szeged, Hunyadi János sgt. 1. sz. alatt. Telefon: 10-100.

FOGORVOSI ÜGYELET
Mindennap este 10 órától reggel 6 óráig, szombaton reggel 7-10 óráig reggel 7 óráig: Szeged, Zöld Sándor u. 1-3. Tel.: 14-420.

S. O. S. LEKISEGÉLY-SZOLGÁLAT
Mindennap este 7-10 óráig reggel 7 óráig. Telefon: 11-000.

BUDAPEST 1.
8.00: Tv-torna — (ism.)
8.05: Iskola-tv
9.55: Paraszok — lengyel tv-filmsorozat — 10. (ism.)
10.45: Híres spanyol operák — spanyol filmsorozat — (ism.)
11.45: Képijság
15.00: Iskola-tv
16.10: Hírek
16.15: Kisfilm
16.25: A Himalája meghódítása — francia filmsorozat — 6. (ism.)

17.15: Képijság
17.25: Sakl-matt
17.50: Dél-Alföldi Krónika
18.00: A szegedi körzeti stúdió műsora
18.20: Elkészült az Árpád-híd — riport
19.10: Tv-torna
19.30: Tv-híradó
20.00: Ünnepi köszöntő — elmondja: Szűcs Máttyás, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának titkára
20.15: „Fényes vendég jön hozzátok” — összeállítás az Októberi Forradalom emlékére
20.55: Kodály Zoltán: Mátrai képek
21.05: Halál a Niluson — angol film
23.20: Tv-híradó 3.

BUDAPEST 2.
16.25: Képijság
18.30: Kuckó — (ism.)
19.00: Magyar téjak
20.20: Baria Lajos: Szereltem — színmű négyfelvonásban
Közben:
21.00: Tv-híradó 2.
23.00: Képijság

BELGRÁD 1.
16.40: Videocladak
16.50: A szlavóniai Dráva mellék
17.00: Magyar nyelvű tv-napló
17.20: Ne felejtél el: Davorin Trinajsic
17.40: Hírek
17.45: A kaland
18.15: Tv-naptár
18.45: Zene fiataloknak
19.15: Rajzfilm
19.30: Tv-napló
20.00: Jelzések
20.45: Lottóhúzás
20.55: Alfred Hitchcock filmjei
22.35: Tv-napló
BELGRÁD 2.
18.15: Nyitott könyv
18.45: Világéj

SZERDA DELELŐTT BUDAPEST 1.
7.50: Tv-torna — (ism.)
7.55: Kapcsoljuk Moszkvát!
9.00: Zseb-tv
9.30: Játsszunk bábszínházati — 7.
9.30: Hírek
10.05: Hókirálynő — NDK mesefilm — (ism.)
11.35: Elő Múzeum — (ism.)
11.55: Képijság

KOSSUTH
8.20: Társalgó
9.47: Játsszunk a billentyűkkel!
10.05: Diákféltára
10.35: Enkelő Ifjúság
10.50: Népdalfeldolgozások
11.10: Régi híres énekesek műsorából
11.39: Az élet komédiái — Jókai Mór regénye — 5.
12.30: Ki nyer ma?
12.45: Hangverseny délidőben
Kb.
13.45: Burka Sándor tárogatóját játszik
14.10: Magyarán szólva
14.25: Orvosi tanácsok
14.30: Fűvészkeringő
14.40: A Szovjet-Rádió gyermek-kórusa orosz népdalokat énekel
14.55: Csak Kovács! — Kis zongoradarakok
15.00: Elővilágíródalom
15.20: A Tátra vonosságos felvételeiből
16.05: Látogatásban
17.00: Újraolvasva — Herczeg Ferenc Pogányok c. regényéről
17.30: Kritikusok fóruma
17.45: A Szabó család
18.15: Hol volt, hol nem volt...
19.15: Ünnepi köszöntő — elmondja: Szűcs Máttyás, az MSZMP Központi Bizottságának titkára
20.30: Szvjatoszlav Richter — Egy művészpálya állomásai
21.30: Az egészségügy Világ-központjában
22.20: Tíz perc kultúrtika
22.30: Szobor: Miriam diadaléneke
22.50: A közjó szolgálatában
23.00: Operarészletek
0.10: Nóták

PETŐFI
8.00: Slágermúzeum
8.50: Tíz perc kultúrtika — (ism.)
9.05: Napközben
12.30: Ifj. Sánta Ferenc népi zenekara játszik
13.05: Pophullám
14.00: Zenes délután Misura Zsuzsa operaáriákat énekel
14.15: Hangszeres népi muzsika
14.30: Diákfor
14.40: Lili bárónő — részletek
15.20: Könyvről könyvről
15.30: Csúcsgalaglom
17.30: Disputa — a tehetségről
18.30: Gramofonalbum
19.05: Csak fiataloknak!
20.00: Nóták
21.05: Vidám népmesék
21.30: Slágerbarátok — 1.
22.30: Pérechole — részletek
23.20: Szintetizátorvarázsa
24.00: Éjfélről hajnalig

3. MŰSOR
9.00: Humberdinck: Janesi és Juliska — háromfelvonásos opera
11.03: Drahos Béla fuvalázik
11.41: Négy évszázad muzsikájából
12.45: Dzsessz-felvonásból
13.05: Világújság
13.20: Népdalkórusok, hangszerkettősök
13.45: Kamarazene
15.20: Mignon — részletek
16.00: Purcell-művek
17.00: Képek és jelképek
17.30: Labirintus
17.45: Mozart-muzsika gyerekeknek
18.00: Az Allami Orosz Enekkar énekel
18.30: A Magyar Rádió szerb-horvát és német nyelvű nemzetiségi műsora
19.35: A Budapesti Kamaragyűjtés hangversenye Közben
20.20: A falutól a faluig
21.20: Meseéj
22.00: Meseéj
22.30: Dzsessz

A haszonélvezeti jog megváltásáról

C. I.-né szegedi olvasónk elhalt férjének vagyonát annak első házasságából származó két gyermek örökölte, úgy, hogy olvasónk mint özvegy, a teljes vagyonra haszonélvezeti jogot szerzett. Megélhetése a haszonélvezet nélkül is biztosított, ezért ezen a helyzeten változtatni szeretne az örökökös javára. Úgy hallotta, hogy a haszonélvezeti jog megváltásáról, illetve korlátozásáról, Kéri, ismertessük, mit mond erről a jogszabály?

A törvény rendelkezései lehetővé teszik a házastársi haszonélvezeti jog megváltását, illetve korlátozását. A haszonélvezeti jog megváltása azt jelenti, hogy a házastárs, az általa nem örökölt vagyonon fennálló haszonélvezeti joga helyett a vagyon tulajdonosul kapja meg, vagy annak ellenértékét pénzben fizetik ki részére. A haszonélvezeti jog megváltását mind az özvegy, mind pedig az örökökös-kérhetik. A kérelmet a vagyon tulajdonosának, legkésőbb a hasznélvezeti tárgyalás nélkül adta át, a megváltást az örökgyógy halálától számított egy éven belül kell kérni az illetékes közjegyzőtől.

Nem lehet kérni a haszonélvezeti jog megváltását a házastárs által lakott lakásra, s az általa használt berendezési és felszerelési tárgyakra. Ezzel az intézkedéssel a törvény a házastárs érdekeit védi; megakadályozza, hogy megváltás ellenében az özvegyet a lakásától és a lesszükségesebb berendezési, felszerelési tárgyaitól megfossszák. Meghatározza a jogszabály a megváltás mértékét is. Az özvegyet a megváltásra kerülő vagyonból természetben vagy pénzben olyan rész illeti meg, amelyet mint örökgyógy gyermek törvényes örö-

kösként a lesszármazókkal együtt örökölné. Olvasónk tekintve, hogy férjének két gyermeke van — haszonélvezeti jogának fejében a hagyatéki vagyon egyharmadára jogosult.

A rendelkezések szerint a túlélő házastárs — a törvényes öröklésen alapuló — haszonélvezeti jogának korlátozását csak a lesszármazók kérhetik. A korlátozásnak bármikor helye van, ez azonban csak olyan mértékű lehet, hogy a házastárs szük-

ségeit a korlátozott haszonélvezeti jog is biztosítsa. Régebben az özvegyi jog rendeltetése elsősorban a létfenntartás volt, ma már igazi lényege az, hogy a túlélő házastárs a megszokott környezetében maradjon, ne kelljen kialakult életmódját megváltoztatnia. A korlátozás mértékét elsősorban ez határozza meg. A korlátozást a bíróság mondja ki, az örökökösnek tehát ennek érdekében pert kell indítaniuk.

Dr. V. M.

Családi események

Van Györgyinek Edina, Sűveg Zoltán Antalnak és Varga Mária Iónának Norbert, Dudas Tibornak és Zina Erzsébetnek Edina, Biliczki Kálmán Géznak és Korom Máriaának Natália, Szilágyi Sándor Tibornak és Dudas Erzsébetnek Andrea, Zalai Antalnak és Kósó Evának Zita, Cimber Imrénének és Szűcs Irénnek Krisztján, Szabó Sándornak és Pataki Máriaának Attila Máté, Jenei István Mihályának és Székely Iónának János. Bertia Sándornak és Józsa Máriaának Norbert, Tary Gábornak és Lovász Máriaának Péter Nándor, Papp Sándornak és Kormányos Katalinnak Tamás, Nagy Erik Agostonnak és Körmendy Henriettének Erik, Kispéter László Andrásnak és Doszpoly Zsuzsanna Juliannának Dóra, Gyarmati Zoltán Józsefnek és Terhes Elnékné Anna, Kis Sándornak és Újvárosi Magdolnának Benjamin Sándor, Baranyai Csabának és Konecsni Katalinnak Katalin, Szuknák László Sándornak és Oskó Anna Magdolnának Péter, Ilés Antal Ferencnek és Bari Máriaának Mária, dr. Dombi Györgynek és Rakonczai Gabriella Evának Anna, Bodó Sándornak és Mózes Rozáliának Gábor Roland, Dékány Sándornak és Juicz Veronikának Tamara, Fülöp Balázsnak és Király Anna Iónának Balázs, Varga Istvánnak és Sebők Mária Katalinnak Zsuzsa Éva, Juhász Ferencnek és Vár Erzsébetnek Péter, Szűcs Istvánnak és Szekeres Mária Magdolnának Norbert, Balpata-

ki István Lászlónak és Lajkó Angélnak Márton, Bálint Sándornak és Horváth Irénnek Renáta Rita, Horváth Sándornak és Simándi Zsuzsanna Katalinnak Réka, Farkas Jánosnak és Balog Eteleknak János, Makó Gábornak és Dékány Agótnak Gergő, Rozsnyai János Antalnak és Tóth Iónának Tamás, Mészáros Zoltának és Golper Editt Juliannának Tünde Katalin, Halapi Nándor Istvánnak és Kemény Zsuzsanna Ildikónak Marianna, Balogh János Csabának és dr. Földes Márta Margitnak Petra Ágnes nevű gyermekeket születtek.

HALÁLOZÁS
Szabó Ferencné Róth Ióna, Terhes György, Hegedűs Gábor István, Gémes Sándorné Orbán Mária, Vincze Andrásné Molnár Mária, Hodász Károlyné Fejér Terézia, Csehó Istvánné Savanya Julianna, Kovács Gyula, Márki Lajosné Goda Ióna, Nánási Lajos, Kasza Piroksa, Sandra Ferenc, Paku János, Lenti György, Pálfi Istvánné Hegedűs Ióna, Rádai Józsefné Horváth Julianna, Rácz Jenőné Kovács Gizella, Temesváry András, Horváth Ferenc, Fodor Ilés, Szarka Andrásné Földesi Teréz, Szalkai János, Baranyi Józsefné Kucsora Irén Piroksa, Técsy Lajos, Kiss Géza Antalné Karai Éva, Kovács Istvánné Páncsics Erzsébet, dr. Bodó István, Dunai Antal, Balog Istvánné Janka Mária, Sebők Antal, Balla Istvánné Balla Mária, Váci Józsefné Kriston Ióna, Asztalos Alberné Kotroczó Anna, Czibanó János, Sárközi János, Bazsik Andrásné Gergely Erzsébet, Berkó Mihály János, Moizes Lajos, Dobó István, Dippong Péter, Nagy Ferenc, Kispál Józsefné Sárközi Julianna, Peller Szilárdné Kovács Mária Erzsébet, Mityók Imre, Pádár János, Laczi József, Bartók Géza, Ilés Sándor, Sánta János, Németh István meghalt.